

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI INSPEKTORAT

POVJERENSTVO VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
ZA SUZBIJANJE SIVE EKONOMIJE

KLASA: 023-01/10-01/34
URBROJ: 556-07-11-10
Zagreb 23.5.2011.

IZVJEŠĆE

o radu za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2010.

UVOD

Odlukom Vlade Republike Hrvatske KLASA: 022-03/06-02/41, URBROJ: 5030114-06-1 od 30. studenog 2006. godine osnovano je Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za suzbijanje sive ekonomije sa zadaćom da koordinira rad svih tijela državne uprave u predmetima inspekcijskih nadzora u svrhu suzbijanja nelegalnog rada sukladno Planu kratkoročnih i dugoročnih mjera za suzbijanje sive ekonomije kojeg je prihvatila Vlada Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 023-01/02-01/26, URBROJ: 5030116-04-3 od 25. studenog 2004. godine, te da po potrebi zaduži pojedine inspekcijske službe za provođenje ciljanih nadzora u svezi s svim pojavnim oblicima sive ekonomije.

Točkom V. spomenute Odluke utvrđena je obveza Povjerenstva da o svom radu izvještava Vladu Republike Hrvatske. Četvrto izvješće koje se odnosilo na razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2009. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je Zaključkom KLASA: 022-03/10-02/26, URBROJ: 5030116-10-2 od 29. srpnja 2010.

AKTIVNOSTI POVJERENSTVA

Povjerenstvo je u izvještajnom razdoblju održalo sjednice 26. ožujka i 20. prosinca 2010. godine na kojima su razmotreni predstojeći planovi i aktivnosti, posebice planovi zajedničkih inspekcijskih akcija nadzora, s ciljem suzbijanja svih pojava oblika sive ekonomije te su razmotreni ostvareni rezultati u proteklom razdoblju.

REZULTATI AKTIVNOSTI INSPEKCIJSKIH NADZORA

Iz zaprimljenih izvješća pojedinih inspeksijskih službi, odnosno tijela državne uprave čiji predstavnici su uključeni u rad Povjerenstva, razvidni su rezultati kako slijedi:

DRŽAVNI INSPEKTORAT PODRUČJE RADNIH ODNOSA

U izvještajnom razdoblju inspektori rada za radne odnose Državnog inspektorata obavili su ukupno 15.776 inspeksijskih nadzora (2009. g. 15.044) te je s tim u svezi procesuirano i otkriveno 14.883 (2009. g. 16.294) prekršaja.

Otkriveno je 2.064 (2009. g. 1.921) nezakonito (ilegalno) zaposlenih radnika, od čega 683 stranca (2009. g. 605), koji su radili suprotno odredbama Zakona o strancima.

Tijekom 2010. godine, uz nadzor provedbe drugih propisa i poduzimanja propisanih mjera, inspektori rada su, među inim, privremeno zabranili obavljanje djelatnosti na određeno vrijeme dok ne otklone nedostatke u poslovanju, a najkraće u trajanju od 30 dana, odnosno u trajanju od 30 dana kod 650 (2009. g. 707) poslodavaca kod kojih su zatekli 363 radnika-stranca koji su nezakonito radili (2009. g. 415), 260 (2009. g. 321) nije imalo radnu dozvolu, 10 (2009. g. 24) nije imalo poslovnu dozvolu, a za 93 radnika-stranca (2009. g. 70) poslodavac nije ishodio potvrdu policijske uprave o prijavi rada bez radne odnosno poslovne dozvole, 588 (2009. g. 369) radnika koji nisu bili zakonito prijavljeni na obvezno mirovinsko osiguranje, 596 (2009. g. 385) radnika koji nisu bili zakonito prijavljeni na obvezno zdravstveno osiguranje, 53 (2009. g. 63) radnika koji nisu zakonito prijavljeni na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje s prvim danom početka rada ili nisu bili prijavljeni na odgovarajuće radno vrijeme, 789 (2009. g. 634) radnika koji su nezakonito radili jer prije početka rada poslodavac sa istima nije sklopio ugovor o radu ili im nije uručio pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu. Zbog činjenice da se 304 poslodavca (2009. g. 272 poslodavca) odlučilo na tzv. „otkup“ (umjesto zabrane rada pečačenjem poslovnog prostora dostavili dokaz o otklanjanju nedostataka u poslovanju i o uplati novčanog iznosa) tijekom 2010. godine, a sukladno odredbama Zakona o strancima i Zakona o Državnom inspektoratu, po tom osnovu na propisani račun državnog proračuna uplaćeno je 13.860.000,00 kuna (2009. g. 9.900.000,00 kuna).

Poduzimajući ostale propisane mjere po obavljenim inspeksijskim nadzorima tijekom 2010. godine doneseno je 1.404 (2009. g. 1.154) rješenja – zaključaka, te je protiv poslodavaca fizičkih i pravnih osoba nadležnim prekršajnim sudovima podneseno 6.413 (2009. g. 6.127) optužnih prijedloga, zbog sumnje u počinjenje 14.883 (2009. g. 16.294) prekršaja, a većina otkrivenih i procesuiranih prekršaja se odnosila na:

- zapošljavanje radnika bez sklapanja ugovora o radu prije početka rada, odnosno uručenja pisane potvrde o sklopljenom ugovoru, neprijavljivanje radnika na obvezno mirovinsko ili zdravstveno osiguranje, neuručenje radniku primjerka prijave na obvezno mirovinsko ili zdravstveno osiguranje u propisanom roku, te nezakonito zapošljavanje i rad stranaca,
- nezakoniti prekovremeni rad i rad u preraspodjeljenom punom radnom vremenu,
- sklapanje ugovora o radu na određeno vrijeme protivno propisima te sklapanje ugovora o radu koji ne sadrže propisane podatke,
- uskratu pripadajućih prava na dnevni, tjedni i godišnji odmor,
- neuručivanje radnicima odgovarajućih obračuna plaća, naknada plaća ili otpremnina, odnosno obračuna tih dugovanja kada ista do dana dospijeća nisu isplaćena ili nisu isplaćena u cijelosti,
- neisplatu minimalne plaće,
- nevođenje propisanih evidencija s područja rada i slično.

Od 1.404 donesena rješenja - zaključka, većina ih se odnosila na:

- zabranu obavljanja djelatnosti,
- zabranu rada strancima bez radne dozvole,
- zabranu prekovremenog rada maloljetnicima,
- zabranu noćnog rada maloljetnicima i slično.

U 2010. godini je protiv poslodavaca i odgovornih osoba poslodavaca podneseno 19 (2009. g. 31) kaznenih prijava zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo povrede prava na rad i drugih prava iz rada (odredbe članka 114. Kaznenog zakona).

Inspektori rada za radne odnose su tijekom 2010. godine, sukladno odredbama čl. 32. st. 1. Zakona o Državnom inspektoratu, uputili 3.726 (2009. g. 3.975) različitih obavijesti drugim nadležnim tijelima, zbog toga što su tijekom nadzora iz svoje nadležnosti došli do saznanja o možebitnim nepravilnostima iz nadležnosti tih tijela (primjerice, obavijesti Ministarstvu financija o sumnjama u nezakoniti obračun i isplatu plaća, uključivo i uplatu poreza, prireza i doprinosa; isplatu plaća dijelom uz plaćanje poreza, prireza i doprinosa, a dijelom bez plaćanja istih - isplatom „na ruke“; neplaćanje propisanih povećanja plaće za prekovremeni rad, za rad u dane blagdana te neradne dane; zatim centrima za socijalnu skrb, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Pravobranitelju za djecu, Prosvjetnoj inspekciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, MUP-u);

Sukladno zaključcima sa sastanka predstavnika Državnog inspektorata, Porezne uprave i Financijske policije, održanog 19. lipnja 2009. godine, o organiziranju i provođenju zajedničkih nadzora navedenih službi, inspektori rada Državnog inspektorata su, sukladno svojim ovlastima, u razdoblju od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2010. godine, obavili 179 inspekcijskih nadzora iz područja radnih odnosa kod pravnih i fizičkih osoba (od ukupnog broja inspekcijskih nadzora u 2010. godini). Temeljem utvrđenih činjenica u navedenim inspekcijskim nadzorima, sukladno odredbama ZDI-a i drugih propisa, poduzeli su sljedeće inspekcijske mjere:

- podnijeli 75 optužnih prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima zbog sumnje u počinjenje 176 prekršaja,
- donijeli 9 upravnih rješenja,
- privremeno zabranili obavljanje djelatnosti na određeno vrijeme dok ne otklone nedostatke u poslovanju, a najkraće u trajanju od 30 dana, odnosno u trajanju od 30 dana kod 5 poslodavaca, od kojih su se dva poslodavca odlučila na tzv. „otkup“ (umjesto zabrane rada pečaćenjem poslovnog prostora dostavili dokaz o otklanjanju nedostataka u poslovanju i o uplati u Državni proračun RH novčanog iznosa od ukupno 60.000,00 kuna), dok su kod 3 poslodavca zabranili obavljanje djelatnosti pečaćenjem poslovnog prostora, uređaja ili opreme.

Poboljšanju stanja provedbe propisa o radnim odnosima te učinkovitijem djelovanju inspektora rada Državnog inspektorata može doprinijeti sljedeće:

1. Nastaviti s intenzivnim nadzorom suzbijanja tzv. „rada na crno“ (zapošljavanja radnika bez sklopljenog pisanog ugovora o radu, odnosno pisane potvrde o sklopljenom ugovoru o radu prije početka rada, bez prijava nadležnim tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja i stranaca bez radne odnosno poslovne dozvole), te poduzimanja zakonom propisanih mjera u slučajevima utvrđenih nezakonitosti. Pojačati inspekcijske nadzore u djelatnostima u kojima su dosada utvrđeni javni oblici sive ekonomije iz nadležnosti inspektora rada.
2. U Zakonu o radu predvidjeti mogućnost povremenog, vremenski ograničenog obavljanja poslova koji imaju obilježja radnog odnosa, koji bi se mogli obavljati bez zasnivanja radnog odnosa (primjerice honorarni rad umirovljenika, zaposlenih...). Nositelj provedbe ove mjere: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.
3. Pojačanje nadzora provedbe odredbi kojima se uređuje obračun i isplata plaća (uključivo i poreza, prireza i doprinosa) od strane nadležnih tijela nadzora – Porezna uprava i Financijska policija.
4. Daljnje jačanje administrativnih kapaciteta za nadzor provedbe propisa o radnim odnosima i permanentna edukacija inspektora rada u cilju učinkovitijeg obavljanja inspekcijskih nadzora.
5. Suradnja s drugim tijelima državne uprave i provođenje zajedničkih akcija u cilju suzbijanja sive ekonomije.

6. Bolja informatička povezanost inspektora rada sa drugim tijelima nadzora, sudskim i obrtnim registrom, Zavodom za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, MUP-om i dr.

PODRUČJE PROMETA ROBE I USLUGA

Gospodarski inspektori

Prema utvrđenom djelokrugu te Planu i programu rada, gospodarski inspektori su u 2010. godini ukupno obavili 83.856 inspekcijskih nadzora u kojima je obavljeno 426.807 kontrola primjene propisa.

U nastavku teksta daje se pregled obavljenih nadzora prema područjima djelovanja inspektora.

U djelatnosti trgovine gospodarski inspektori su u obavili 32.204 nadzora kod pravnih i fizičkih subjekata, koji su u više navrata provedeni u suradnji s drugim tijelima posebno tijelima MUP-a, obavili ukupno 197.357 kontrole primjene propisa.

Utvrđeno je ukupno 11.441 povreda propisa, zbog čega su poduzete slijedeće mjere:

- 6.796 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka, u kojima je u 122 slučaja predloženo oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi u iznosu od 1.528.219,00 kn, a u 388 slučaja je predloženo i oduzimanje robe kojom su počinjeni prekršaji u vrijednosti od 550.916,18 kn,
- 328 prekršajnih naloga u kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 2.989.613,60 kn, te u 38 slučaja oduzeto robe u vrijednosti od 128.350,37 kn,
- 316 kazni na mjestu počinjenja prekršaja u ukupnom iznosu od 317.500,00 kn,
- 4.701 upravno rješenje (2.874 usmenih rješenja u zapisniku i 1.827 pisanih rješenja),
- 170 rješenja izvršena pečaćenjem prostorija, uređaja i opreme.

Između ostalih, izdano je:

- 878 rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti,
- 892 rješenja o otklanjanju nedostataka,
- 2.616 rješenja o zabrani prometa proizvoda u vrijednosti od 38.081.176,36 kn,
- 40 rješenja o vraćanju više naplaćenog iznosa u iznosu od 139.141,63 kn,
- 440 slučaja u kojima su zbog neizvršenja rješenja naplaćene novčane kazne u iznosu od 1.611.858,88 kn,
- prekršitelji su u 76 slučaja uplatili u državni proračun po 30.000,00 kuna u iznosu od 2.280.000,00 kn, kako se rješenja ne bi izvršila pečaćenjem.

Rezultati nadzora obavljanja prijevoza u cestovnom prometu

Provedena su 1.032 nadzora u kojima je obavljeno 3.136 kontrola primjene odredbi toga Zakona, u kojima je utvrđena 241 nepravilnost - obavljanje djelatnosti bez koncesije i obavljanje neregistrirane djelatnosti, zbog kojih su:

- podnesena 192 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- u 6 slučaja predložene i zaštitne mjere oduzimanja imovinske koristi od 9.421,41 kn,
- doneseno 6 prekršajnih naloga kojima su izrečene novčane kazne od 17.200,00 kn,
- naplaćene 2 novčane kazne na mjestu izvršenja prekršaja u iznosu od 2.000,00 kn,
- donesena 58 rješenja (37 pisana rješenja i 21 usmeno rješenja u zapisniku) o zabrani obavljanja djelatnosti,
- doneseno 25 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja,
- pečaćenjem izvršeno 1 rješenje.

Rezultati nadzora obavljanja komunalnih djelatnosti

Obavljeno je 315 nadzora u kojima su provedene 1.035 kontrola primjene propisa iz područja komunalnih djelatnosti koje se odnose na poslovanje subjekata koji obavljaju komunalne usluge.

Utvrđene su 102 povrede propisa, zbog čega su:

- podnesena 84 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- donesen 1 prekršajni nalog s novčanom kaznom od 5.000,00 kn,
- naplaćena 1 kazna na mjestu izvršenja prekršaja u iznosu od 1.000,00 kn,
- donesena 41 upravno rješenje (20 pisanih i 21 usmeno u zapisniku) od kojih su između ostalih, donesena 32 rješenja zabrani obavljanja komunalne djelatnosti i 2 o vraćanju više

naplaćenog iznosa od 1.906,70 kn.

Rezultati nadzora u području energetske djelatnosti

U nadzorima primjene propisa kod subjekata koji obavljaju određenu energetske djelatnosti proveden je 91 nadzor u kojima je obavljeno 324 kontrola primjene odredbi Zakona o energiji, Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom, Zakona o tržištu električne energije, Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, Zakona o tržištu plina i pratećih propisa.

Utvrđeno je ukupno 16 povreda propisa koji uređuju ovo područje, zbog čega su poduzete slijedeće mjere:

- podneseno 13 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- 3 upravna rješenja (1 rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti bez energetske suglasnosti nadležne Agencije, 1 rješenje o otklanjanju nedostataka i 1 o vraćanju više naplaćenog iznosa od 10.820,00 kn),
- 10 zaključaka po kojima je naplaćeno ukupno 200.000,00 kn zbog neizvršenja rješenja.

Rezultati nadzora posredovanja u prometu nekretnina

Ukupno je provedeno 226 inspekcijskih nadzora u kojima je obavljeno 890 kontrola.

U 28% provedenih nadzora utvrđeno je ukupno 63 kršenja odredbi toga Zakona, zbog kojih je doneseno 16 upravnih rješenja (12 rješenja o zabrani rada i 4 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka), podneseno je 48 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnih postupaka i donesena 3 prekršajna naloga kojima su izrečene novčane kazne zbog prekršaja u ukupnom iznosu od 36.000,00 kn.

Zaštita potrošača

U 2010. godini ukupno je obavljeno 35 645 kontrola primjene odredbi Zakona o zaštiti potrošača, od čega je 30 837 redovnih kontrola, 1 768 kontrola po ciljanim akcijama, te 3 040 kontrola temeljem prijave potrošača. Od 3 040 prijave potrošača, 698 ih je zaprimljeno putem Centralnog informacijskog sustava za zaštitu potrošača (CISZP). Utvrđeno je ukupno 6 700 povreda, zbog čega je donijeto 1067 rješenja (usmenih i pisanih). Od toga, donijeto je 69 pisanih rješenja o otklanjanju nedostataka, 110 pisanih rješenja o zabrani prometa robe, 50 pisanih rješenja o vraćanju više naplaćenog iznosa u ukupnom iznosu od 266.694,62 kn. Zbog utvrđenih povreda poduzete su i prekršajne mjere. Tako je podneseno 3 675 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka, te je doneseno 38 prekršajnih naloga u kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 926.300,00 kn.

Zaštita zdravlja i sigurnosti potrošača

Ukupno je obavljeno 8.950 kontrola primjene propisa u području prometa tehničkih proizvoda, za utvrđene prekršaje podneseno je 521 optužnih prijedloga i prekršajnih naloga, te doneseno 979 upravnih rješenja o otklanjanju nedostataka odnosno o zabrani prometa nesukladnih proizvoda u vrijednosti od 23.784.996,21 kn. U nastavku se daje pregled kontrola prema grupama proizvoda kako slijedi:

► Aerosolni raspršivači

Ukupno je obavljeno 611 kontrola. Utvrđeno je 443 povreda propisa,

► Kristalno staklo

Ukupno je obavljeno 70 kontrola.. Utvrđeno je 30 povreda propisa

► Tekstil i obuća

Ukupno je obavljeno 4.248 kontrola označavanja tekstila i obuće. Zbog utvrđenih povreda propisa, te na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima izrečene su mjere o otklanjanju nedostataka za 24480 proizvoda u vrijednosti od 5.135.124,05 kn.

Najveći broj prekršaja (neistinito označavanje sastava vlakna i naziva vlakna, neoznačavanje obuće deklaracijama i piktogramima) utvrđen je za uvozne proizvode iz Kine, Tajlanda i sl.

► Električna i druga tehnička oprema

Obavljene su 893 kontrole. Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima izrečene su mjere o otklanjanju nedostataka i zabrani stavljanja proizvoda na tržište i to za 6013. proizvoda u vrijednosti od 1.211.474,79 kn.

► **Plinski aparati**

Obavljeno je 157 kontrola. Utvrđeno je 74 povreda propisa

► **Strojevi**

Obavljeno je 104 kontrola primjene propisa. Utvrđeno je 43 povreda propisa.

► **Namještaj, dječja oprema i odjeća**

Obavljeno je 1189 kontrola kod uvoznika i distributera-trgovaca. Utvrđeno je 189 povreda propisa.,

► **Građevni proizvodi**

Obavljeno je 438 kontrola primjene propisa. Utvrđeno je 247 povreda propisa

► **Osobna zaštitna oprema**

Obavljeno je 623 kontrola primjene propisa.

Temeljem utvrđenih činjenica u inspekcijskim nadzorima su izrečene mjere o otklanjanju nedostataka za 49.303 proizvoda u vrijednosti od 1.037.174,94 kn.

► **Tekuća naftna goriva**

Obavljeno je 214 kontrola kakvoće i označavanja tekućih naftnih goriva sukladno odredbama Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva donesene temeljem Zakona o zaštiti zraka.

► **Hlapivi organski spojevi u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila**

Obavljene su 403 kontrole kakvoće i označavanja graničnih vrijednosti sadržaja hlapivih organskih spojeva.

Rezultati kontrole označavanja i kakvoće hrane

U nadzorima poslovanja pravnih i fizičkih subjekata koji predmetne proizvode stavljaju na tržište obavljeno je 30.872 kontrola primjene propisa u vezi označavanja i kakvoće istih od čega u 5,1% slučajeva proizvodi nisu bili propisno označeni odnosno nisu odgovarali propisanim zahtjevima kakvoće.

Rezultati nadzora zabrane prodaje i usluživanja alkoholnih pića i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina

U nadzorima primjene odredbi Zakona o trgovini i Zakona o mjerama ograničenja uporabe duhanskih proizvoda, kojima je zabranjena prodaja alkoholnih pića i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina, kao i odredbi Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, kojima je zabranjeno usluživanje i dopuštanje konzumiranja alkoholnih pića u ugostiteljskom objektu osobama mlađim od 18 godina, gospodarski inspektori obavili su ukupno 47.459 kontrola (22.121 kontrolu u prometu robe i 25.338 kontrola u ugostiteljskim objektima). Ukupno je utvrđeno 659 povreda odredbi tih zakona.

Intelektualno vlasništvo

U protekloj godini u području prava intelektualnog vlasništva obavljena je ukupno 10.779 kontrola primjene propisa u vezi zaštite prava intelektualnog vlasništva, u kojima je utvrđeno 957 prekršaja protiv prekršitelja:

- podneseno je 830 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- izdano je 127 prekršajnih naloga sa novčanom kaznom od ukupno 786.700,00 kn te je
- privremeno oduzeto ukupno 12.739 komada robe u vrijednosti ukupno 817.162,00 kn.

► **Industrijsko vlasništvo**

Obavljena je 2.547 kontrola. U 415 kontrole utvrđene su povrede odredbi Zakona o žigu.

Rezultati nadzora u području ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu te prijave i objave turista, obračuna, naplate i uplate boravišne pristojbe

Gospodarski su inspektori u području ugostiteljstva, pružanja usluga u turizmu te boravišne pristojbe u izvještajnom razdoblju obavili ukupno 40.357 inspekcijskih nadzora, u kojima je utvrđeno ukupno 15.114 povreda propisa. U izvještajnom razdoblju, gospodarski inspektori u području ugostiteljstva i pružanja usluga u turizmu, neposredno su s raznih osnova uprihodili u državni proračun 16.745.393,34 kn.

ZAKLJUČAK I PRIJEDLOG MJERA

Ocjenjujemo da bi još učinkovitijem djelovanju svih inspekcijskih službi Državnog inspektorata u otkrivanju i suzbijanju svih oblika neregistriranog obavljanja djelatnosti, nezakonitog rada i zapošljavanja, te kontrole primjene propisa kod registriranih gospodarskih subjekata moglo doprinijeti sljedeće:

1. Da se u Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti:
 - omogućiti fizičkim osobama - strancima, koji su vlasnici nekretnina u našoj Državi pružanje usluga smještaja na temelju rješenja o odobrenju, tj. da to mogu raditi kao iznajmljivači, i prije prijama Republike Hrvatske u članstvo Europske unije. Naime, u inspekcijskim nadzorima, ove osobe su kao, glavni razlog obavljanja djelatnosti „na crno“ istaknuli da se, trenutno, u Republici Hrvatskoj ne mogu registrirati kao „iznajmljivači“. Smatramo da se u tom dijelu gubi veliki dio prihoda (kroz neplaćanje poreza i paušalnog iznosa boravišne pristojbe), jer postoji veliki broj nekretnina u vlasništvu stranih fizičkih osoba, a koje isti ne iznajmljuju, ili ako ih iznajmljuju onda je to „na crno“;
 - na odgovarajući način regulira rad udruga, kako bi se suzbilo njihovo povremeno ili privremeno obavljanje ugostiteljske djelatnosti „na crno“ u prostorijama udruga, radi izbjegavanja nelojalne konkurencije legalnim ugostiteljima na koje se primjenjuju odredbe navedenog Zakona;
 - regulira pružanje ugostiteljskih usluga na plovnim objektima nautičkog turizma (koji su kategorizirani), u smislu zaštite korisnika tih usluga;
 - regulira pružanje ugostiteljskih usluga na otvorenom prostoru – terasama hotela, kako bi se izbjegli prigovori gostiju i turista;
2. Da se u Zakonu o boravišnoj pristojbi:
 - izmjene odredbe glede plaćanja boravišne pristojbe vlasnika kuća i stanova za odmor, zbog nemogućnosti utvrđivanja pravilnog činjeničnog stanja u inspekcijskom nadzoru, bez ishoda sudskog naloga. Stoga se predlaže da se uplata boravišne pristojbe za vlasnike kuća i stanova za odmor obavlja na temelju uplatnica koje izdaje turistička zajednica, i to za kuću ili stan za odmor, a da osnovica bude kvadratura kuće ili stana za odmor;
 - izmjene odredbe vezano uz plaćanje boravišne pristojbe nautičara kroz vinjete u smislu jednakog postupanja prema nautičarima, kao i radi efikasnijeg inspekcijskog nadzora;
3. Da se ovlaste pravne osobe za obavljanje superanalize sukladno odredbama Pravilnika o superanalizi vina, voćnih vina i drugih proizvoda od vina i voćnih vina („Narodne novine“, broj 71/08.) jer u protivnom gospodarski inspektori nisu u mogućnosti u potpunosti provesti inspekcijski postupak ukoliko proizvođač, uvoznik i korisnik zatraže da se drugi primjerak uzorka dostavi na superanalizu na što imaju pravo prema Zakonu o vinu („N.N.“ broj 96/03, 25/09 i 55/11.). Navedeni problem je velika prepreka u obavljanju inspekcijskih kontrola kakvoće navedenih proizvoda, u poduzimanju zakonom propisanih mjera kao i učinkovitog ostvarivanja plana rada nadzora;
4. Da se u Zakonu o vinu propišu odgovarajuće upravne mjere koje će poduzimati gospodarski inspektori u okviru nadležnosti propisanih istim Zakonom;
5. Da se u Zakonu o energiji i Zakonu o komunalnom gospodarstvu propišu odgovarajuće upravne mjere-donošenje upravnog rješenja o zabrani daljnje primjene i zaračunavanja nezakonite cijene korisnicima energetske usluge odnosno komunalnih usluga, u slučaju kada nadzirana pravna ili fizička osoba kod pružanja određene energetske usluge primjenjuje cijene mimo propisane tarife, odnosno kada poglavarstvo jedinice lokalne samouprave odobri cijenu komunalne usluge, ali to odobrenje nije doneseno na zakonom propisani način;
6. Da se pojača suradnja među tijelima za provedbu službenih kontrola;
7. Da se poboljša informatička povezanost inspektora Državnog inspektorata s drugim tijelima nadzora, MUP-om, sudskim i obrtnim registrom te povezanost gospodarskih inspektora s Upravama za turizam i gospodarstvo na lokalnoj razini, turističkim zajednicama kao i upisnicima poljoprivrednih gospodarstava.

PODRUČJE RUDARSTVA

U 2010. godini provedeno 575 inspekcijskih nadzora rudarska subjekta, pri čemu je proveden nadzor nad 701 objektom.

U izvještajnom razdoblju donijeto je 94 rješenja što je 49 % više u odnosu na 2009. godinu, od čega se 43 rješenja odnosi na zabranu radova na eksploataciji mineralnih sirovina na području Republike Hrvatske, a što je 4 % manje u odnosu na u 2009. godinu.

U postupcima inspekcijskih nadzora rudarski inspektori putem nadležnih prekršajnih sudova pokrenuli 77 optužnih prijedloga zbog počinjenih 131 prekršaja, što je 11% utvrđenih prekršaja više nego u 2009. godine, a Državnom odvjetništvu podneseno je 40 kaznenih prijava.

U kaznenim i prekršajnim postupcima zatraženo je oduzimanje ostvarene imovinske koristi stečene bespravnom eksploatacijom mineralnih sirovina u vrijednosti preko 17,9 milijuna kuna.

Istovremeno je putem Državnog odvjetništva zbog nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina zatraženo pokretanje postupaka radi naknade štete Republici Hrvatskoj u vrijednosti preko 83 milijuna kuna.

MINISTARSTVO FINANCIJA

CARINSKA UPRAVA

Carinska uprava u okviru djelokruga rada, te sukladno poduzetim mjerama i radnjama carinskog nadzora i provjera, kao i sukladno planovima rada za suzbijanje svih oblika nelegalnih postupanja pa tako i sive ekonomije, usmjerila je svoje djelovanje prvenstveno na mjere analize, praćenja i nadzora visokotarifne robe.

Tako je od siječnja do kraja prosinca 2010. godine, zaprimljeno ukupno 7024 prijava o počinjenim carinskim prekršajima zbog povreda odredbi Carinskog zakona i ostalih propisa koje su u nadležnosti provođenja Carinske uprave, a vrijednost robe koja je bila predmet prekršaja iznosila je više od 388.289.157,11 kn.

Vezano za isto, a slijedom provedbe kako redovnih mjera carinskog nadzora pri postupcima uvoza, provoza i izvoza, tako i provedbom naknadnih carinskih provjera na cjelokupnom carinskom području Republike Hrvatske, tijekom 2010. godine provedeno je ukupno 2.207 naknadnih kontrola i poreznih nadzora. Najveći broj 1.095 – 50% odnosio se na nadzor trošarinske robe.

Rezultat obavljenih naknadnih kontrola je naknadni obračun carinskog duga u iznosu od 42.501.810,40 kn od čega na dug za carinu je 9.469.250,42 ili 22%, za trošarinu je 11.559.180,80 kn ili 27%, 15.945.856,51 kn za PDV ili 38% i 5.527.522,67 kn za kamate ili 13%. Naplaćeno je 5.094.577,21 kn.

U 537 slučajeva ili 24% utvrđena je nepravilnost te je pokrenut i prekršajni postupak.

Carinska uprava Republike Hrvatske tijekom 2010. godine provela je ukupno 1.152 nadzora nad plovilima od ukupnog broja nadzora, 685 se odnosi na kontrolu Anex-a C Konvencije o privremenom uvozu robe, a 467 na kontrolu posebne uporabe robe (charter). U 81 slučaju utvrđena je nepravilnost, od čega 39 u slučaju kontrole Anex-a C, a 42 u slučaju kontrole chartera, te je izvršen naknadni obračun carinskog duga u ukupnom iznosu od 36.073.622,40 kuna od čega je naplaćeno 2.601.069,26 kuna.

U sklopu kontrole privremenog uvoza vozila sukladno Anex-u C Konvencije o privremenom uvozu, Carinska uprava je tijekom 2010. godine provela ukupno 956 nadzora. U 302 slučaja utvrđene su nepravilnosti, te je izvršen naknadni obračun carinskog duga u ukupnom iznosu od 5.664.943,11 kuna.

Isto tako, tijekom 2010. godine obavljao se nadzor nad prometom alkohola i alkoholnih pića te je provedeno ukupno 197 nadzora od čega 137 poreznih nadzora, a ostale aktivnosti nadzora provodile su se na prodajnim mjestima unutar carinskog područja Republike Hrvatske. U 107 slučajeva utvrđene su nepravilnosti, slijedom čega su pokrenuti i prekršajni postupci, te su izvršeni naknadni obračuni trošarina u ukupnom iznosu od 364.000,00 kuna.

U navedenom razdoblju kontinuirano se obavljala kontrola pogonskog goriva, pa je ukupno kontrolirano 53.059 spremnika. Pri tome su nepravilnosti u vezi nenamjenskog korištenja pogonskog goriva utvrđene u 1.490 slučajeva (2,8%). Obračunato je naknadno utvrđenog duga za trošarinu na energente u iznosu od 17.037.028,00 kuna.

Temeljem prikupljenih relevantnih činjenica i dokaza Carinska uprava podnijela je nadležnim državnim odvjetništvima tijekom 2010. godine ukupno 59 kaznenih prijava. Od ukupnog broja podnesenih kaznenih prijava 42 (četrdeset dvije) kaznene prijave odnosile su se na počinjenje kaznenog djela Izbjegavanja carinskog nadzora propisanog u članku 298. Kaznenog zakona zbog pokušaja prijenosa preko državne granice robe čiji je promet ograničen (cigarete, alkohol, nežive ptice, tablete), a s ciljem izbjegavanja mjera carinskog nadzora.

Ukupno procijenjena šteta nastala za državni proračun počinjenjem kaznenog djela iz članka 298. KZ iznosi 879.247,02 kn.

Podnesene su i tri kaznene prijave za kazneno djelo iz članka 286. Kaznenog zakona – Utaja poreza i drugih davanja, čime je nastala šteta procijenjena u iznosu od 14.904.672,67 kn.

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2010. godine na carinskom području Republike Hrvatske ukupno je privremeno oduzeto 5.827.470 komada različitih vrsta cigareta čija je vrijednost procijenjena u iznosu od 2.476.675,00 kn i 722,04 kg duhana, čija je vrijednost procijenjena u iznosu od 361.020,00 kn. Isto tako u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2010. godine, ukupno je oduzeto nezakonito preko granice prenošene gotovine u protuvrijednosti od 1.207.137,00 EUR.

Što se tiče zaštite prava intelektualnog vlasništva, tijekom 2010. godine pod carinskim nadzorom uništeno je 613.213 krivotvorenih proizvoda. Vrijednost robe koja je uništena kao krivotvorena iznosi 23.729.627,73 €, a što se odnosi na štetu koja bi nastala da je krivotvorena roba puštena u promet na carinskom području Republike Hrvatske i prodana kao originalna roba.

Kako je suradnja i poduzimanje zajedničkih operativnih mjera svih nadležnih tijela državne uprave, jedan od najvažnijih načina suzbijanja sive ekonomije, Carinska uprava, provodila je na cjelokupnom carinskom području Republike Hrvatske ciljane mjere nadzora i provjera u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova RH, Ravnateljstvom policije Upravom za granicu, Mobilnom jedinicom za provedbu nadzora državne granice, pa je tako tijekom 2010. godine provedeno ukupno 54 takve operativne akcije.

U koordinaciji i suradnji sa zemljama članicama Svjetske carinske organizacije-WCO, Europske unije, SECI Centra, u razmatranom vremenskom razdoblju, Carinska uprava provela je deset međunarodnih ciljanih operativnih akcija usmjerenih na kontrolu i nadzor nad kontejnerskim prometom, nad kontrolu prometa proizvoda kojima se povjerđuje pravo intelektualnog vlasništva, te na otkrivanje i suzbijanje krijumčarenja svih vrsta roba.

Tijekom 2010. godine Carinska uprava sukladno odredbama Zakona o prijevozu u cestovnom prometu („Narodne novine“ broj 178/04, 48/05, 151/05, 111/06 i 63/08) vršila je na graničnim prijelazima, nadzor potrebnih dozvola u međunarodnom cestovnom prijevozu (CEMT) te je pri tome obavila 87.099 kontrola CEMT dozvola na graničnim prijelazima u Republici Hrvatskoj, kojima je ukupno otkriveno 357 nepravilnosti.

POREZNA UPRAVA

Na suzbijanje sive ekonomije usmjeren je ukupan rad inspektora Porezne uprave uz posebnu pozornost obavljanja poreznih nadzora u pojedinim djelatnostima (npr: maloprodaja, iznajmljivanje apartmana i soba u ljetnom razdoblju te iznajmljivanje plovila – charter), kao i kod svih poreznih obveznika koji posluju sa gotovinom. Neki nadzori odvijaju se u suradnji i sa drugim nadzornim tijelima. Da bi se dobila cjelovita slika postupanja Porezne uprave u području poreznog nadzora u nastavku navodimo ukupne rezultate za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2010. godine.

Poslove poreznog nadzora u navedenom razdoblju obavljalo je 585 inspektora u odnosu na 590, koliko ih je bilo u 2009. godini ili za 0,84 % manji broj. Poreznim obveznicima je u istom razdoblju dostavljeno 7.680 obavijesti za porezni nadzor, a što je na nivou 2009. godine (7.689). Uručeno je 7.588 zapisnika, što je također na nivou 2009. godine (7.528). Pokrenuto je 5.679 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka, što je za 1,30 % više u odnosu na 2009. godinu (5.606) i 169 prijava za kazneno djelo u odnosu na 150 koliko ih je bilo u 2009. godini ili za 13,00 % više. U nadzorima koji su završeni u navedenom razdoblju obračunato je novih, neprijavljenih poreznih obveza u ukupnom iznosu od 1.815.876.004,54 kuna, što je na nivou 2009. godine (1.821.926.994,36

kuna), a novoutvrđeni prihodi po ovlaštenom djelatniku prosječno iznose 3.093.485,53 kuna, što je na nivou 2009. godine (3.088.011,85 kuna).

U novoutvrđenim obvezama najveći udio ima porez na dodanu vrijednost sa 1.144.680.251,09 kn, porez na dobit 298.892.797,51 kn, porez na dohodak 211.078.468,70 kn i doprinosi 101.338.205,77 kn. U postupku nadzora donijeto je i izvršeno 117 rješenja o privremenoj zabrani obavljanja daljnjeg rada zbog neizdavanja računa, te zbog neobračunavanja i neplaćanja poreza na dodanu vrijednost.

Značajno područje sive ekonomije je i priređivanje igara na sreću i zabavnih igara. U nadzoru te djelatnosti privremeno je oduzeto 445 automata za igre na sreću i 217 automata za zabavne igre.

U naprijed navedenim rezultatima, obuhvaćeni su i porezni nadzori koji su se kontinuirano provodili kod poreznih obveznika koji posluju sa gotovinom pri čemu su nadzorom obuhvaćeni ne samo izdavanje računa, već i nadzor obračuna i uplate poreza na dodanu vrijednost.

U razdoblju od 01. 01. do 31. 12. 2010. godine porezni nadzor izdavanja računa i nadzor obračuna i uplate poreza na dodanu vrijednost obavljen je kod 2.544 poreznih obveznika (1.022 nadzora kod pravnih i 1.522 nadzora kod fizičkih osoba), te je utvrđeno:

- 170 poreznih obveznika nije izdalo račun,
- kod 508 poreznih obveznika obavljena je procjena poreza na dodanu vrijednost (novoutvrđena vrijednost) u iznosu od 35.727.511,51 kn,
- naplaćeno je 3.827.990,94 kn od procijenjenog poreza na dodanu vrijednost,
- naplaćeno je 88.748.573,85 kn dospjelog poreznog duga,
- podnijeto je 1.711 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- donijeto je 412 rješenja o provedenom prekršajnom postupku u I stupnju,
- izrečeno je novčanih kazni u iznosu od 3.254.224,07 kn
- naplaćeno je novčanih kazni u iznosu od 858.836,47 kn.

U navedenom razdoblju obavljeno je i 39 nadzora charter djelatnosti u kojima je utvrđena obveza javnih prihoda u iznosu od 6.354.349,62 kn.

U naprijed navedene podatke uključeni su i porezni nadzori koje su tijekom srpnja i kolovoza 2010. godine područni uredi uz more intenzivnije obavljali uz ispomoć inspektora iz unutrašnjosti RH (63 inspektor) kod poreznih obveznika koji posluju sa gotovinom. U tom razdoblju ukupno je obavljeno 1.416 poreznih nadzora i utvrđena je nova obveza PDV-a u iznosu od 3.588.524,51 kn, te naplaćen iznos od 42.893.825,17 kn dospjelih dugovanja javnih prihoda. Donijeto je 13 rješenja o privremenoj zabrani obavljanja rada, te je podnijeto 908 optužnih prijedloga.

Tijekom 2010. godine, a posebno od 01. ožujka 2010. godine provodile su se i zajedničke aktivnosti sa Državnim inspektoratom, pri čemu je Porezna uprava prioritetno obavljala nadzor poreza na dohodak od nesamostalnog rada i doprinosa po osnovi radnog odnosa i odnosa izjednačenih s radnim odnosom. Kod određenog broja poreznih obveznika predmet nadzora je zaključkom proširen i na nadzor drugih javnih davanja, te je izvršen i nadzor PDV-a i poreza na dobit, pa i za duža razdoblja. Zajednički nadzori provedeni su kod 75 poreznih obveznika i novoutvrđena obveza iznosi 16.317.465,00 kn, a kod 11 poreznih obveznika, postupak je još u tijeku zbog nedostupnosti i nepotpunosti poslovnih knjiga i evidencija. Navedene aktivnosti planirane su i za naredno razdoblje, a rezultati provedenih nadzora kvartalno će se dostavljati Vladi Republike Hrvatske.

Suradnja Državnog inspektorata, kao i drugih tijela i Porezne uprave u provođenju zajedničkih aktivnosti i naprijed navedenih nadzora mogu se ocijeniti uspješnim na svim razinama. Napominjemo da Porezna uprava tijekom cijele godine obavlja porezne nadzore po zahtjevu i na inicijativu Državnog inspektorata i zahtjevima drugih tijela i bez dogovorenih zajedničkih aktivnosti, uzimajući u obzir načelo ekonomičnosti i efikasnosti.

FINANCIJSKA POLICIJA

Financijska policija je u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2010. godine obavljala je financijske nadzore kod proračunskih obveznika koji su obveznici obračuna i uplate trošarina, posebnih poreza i drugih izravnih i neizravnih poreza kao i nadzor koncesijskih naknada.

Nadzori su obavljani temelj plana rada, zaprimljenim prijavama, zahtjeva drugih nadzornih tijela i temeljem zajedničkih aktivnosti nadzornih tijela za suzbijanje sive ekonomije, te su ostvareni sljedeći rezultati:

Prikaz ostvarenih rezultata za navedeno razdoblje

OPIS	BROJ/IZNOS
IZDANO NALOGA ZA NADZOR	907
ZAVRŠENO NADZORA	895
NOVOUTVRĐENI PRORAČUNSKI PRIHODI (KN)	578.115.463,18
NAPLAĆENO PRORAČUNSKIH PRIHODA (KN)	111.248.806,72
SMANJENJE POREZNOIG GUBITKA (KN)	52.244.795,51
IZDANO 305 RIJEŠENJA NA IZNOS (KN)	551.665.627,08
IZDANO PRIVREMENIH ZABRANA OBAVLJANJA DJELANOSTI	14
PODNESENO KAZNENIH PRIJAVA	33
PODNESENO OPTUŽNIH PRIJEDLOGA	286
DOSTAVLJENO 306 RJEŠENJA NA ZADUŽENJE (KN)	471.259.100,00
UTVRĐENA PROTUPRAVNO STEČENA IMOVINSKA KORIST (KN)	51.300.694,05
NADLEŽAN PREKRŠAJNA TIJELA IZREKLA NOVČANE KAZNE (KN)	5.405.411,33

Navedene obveze odnose se na:

osporen pretporez jer nema vjerodostojne dokumentacije da je po ulaznim računima pokojim je iskorišten pretporez stvarno i bilo isporuke robe i fakturiranih usluga, osporeni iskazani rashodi temeljem računa za obavljene usluge jer nema vjerodostojne izvorne dokumentacije da su usluge stvarno i obavljene,

porez na dohodak od nesamostalnog rada i doprinosi za obvezna osiguranja obračunati temeljem neuplaćivanja utška od maloprodaje (benzinska postaja) u blagajnu ili na žiro račun,

porez na dohodak od kapitala obračunat jer je odgovorna osoba kao član trgovačkog društva podizala gotovinu sa žiro računa preko bankomata, a za podignutu gotovinu nema dokaz da je ista korištena u poslovne svrhe.

porez na drugi dohodak i doprinosi za obvezna osiguranja obračunati temeljem isplate novca sa žiro računa na tekući račun fizičke osobe bez vjerodostojne dokumentacije da se radi o isplati u poslovne svrhe.

izdavanje računa sa zaračunatim porezom na dodanu vrijednost (koji nije prijavljen nadležnoj ispostavi Porezne uprave),

osporen pretporez jer je proračunski obveznik odbio pretporez temeljem ulaznih računa na kojima je bio iskazan pretporez, a izdavatelj računa nije u sustavu obveznika poreza na dodanu vrijednost, poslovne knjige nisu vođene, a porezne evidencije i prijave nisu dostavljane nadležnoj ispostavi Porezne uprave.

U navedenom razdoblju Financijska policija podnijela je 33 kaznene prijave zbog osnova sumnje u počinjenja kaznenih djela iz sljedećih članaka Kaznenog zakona: 292. - zlouporaba ovlasti u gospodarskom poslovanju, 287. - povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga, 337 - zlouporaba položaja i 286 - utaja poreza i drugih davanja) kojima je nastala šteta za proračun Republike Hrvatske u iznosu od 174.213.921,66 kuna, te članka čl. 281 - pogodovanje vjerovnika (vršili plaćanja u gotovini i cesijama iako su im računi bili blokirani).

Provođenjem financijskih nadzora uočen je novi modalitet rada nekih trgovačkih društava, odnosno njihovih vlasnika i odgovornih osoba, koji osnivaju i preuzimaju druga društva bez namjere da ista obavljaju registriranu djelatnost, već služe za organiziranje lanca povezanih društava i osoba radi izvršenja kaznenih djela iz područja gospodarskog kriminala poduzetih s ciljem izbjegavanja plaćanja svih vrsta proračunskih prihoda, te posebno izvlačenja gotovog novca iz trgovačkih društava.

Financijskim nadzorima je utvrđeno da se u navedenom modalitetu poslovanja pojavljuju i trgovačka društva te fizičke osobe - obrtnici koji se bave distribucijom naftnih derivata u maloprodaji i veleprodaji.

Sukladno Odluci Vlada Republike Hrvatske iz 2008.godine o osnivanju Radnog tijela za rješavanje problematike koncesija na području Republike Hrvatske te posljednjem sastanku Radnog tijela, održanog 30. ožujka 2010. godine, Financijska policija je i u 2010. godini nastavila s nadzorima u području koncesija. Tijekom provođenja koordiniranih nadzora uspostavljene je dobra suradnja s nadležnim inspekcijskim službama Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva i Državnog inspektorata.

U razdoblju od 1.1.2010. do 31.12.2010. godine izdano je ukupno 152 naloga za financijski nadzor koncesija (završeno 113 nadzora) te je utvrđen iznos od 46.168.511,45 kuna po osnovu neuplaćenih koncesijskih naknada i naknada za osnivanje prava služnosti na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske (naplaćeno 48.320.809,08 kuna) i utvrđeno 51.300.694,05 kuna protupravno stečene imovinske koristi.

Financijska policija i inače, u okviru svojih nadležnosti, a temeljem planova rada, zahtjeva drugih tijela državne uprave, te po prijavama pravnih i fizičkih osoba, pored nadzora obračuna i plaćanja posebnih poreza, poreza na dobit, poreza na dodanu vrijednost i koncesijskih naknada, provodi i nadzor točnosti obračuna i uplate poreza na dohodak i doprinosa za financiranje obveznih osiguranja

Isto tako u izvještajnom razdoblju, a sukladno zaključcima Vlade Republike Hrvatske, Financijska policija je u suradnji s Državnim inspektoratom provodila financijske nadzore nad primjenom propisa iz područja radnih odnosa i zaštite na radu o čemu tromjesečno dostavlja izvješće Vladi republike Hrvatske, Uredu za socijalno partnerstvo.

U navedenom razdoblju ostvareni su sljedeći rezultati financijskih nadzora kojima su, među ostalima, obuhvaćeni obračun i uplata poreza na dohodak i doprinosa:

- izdano zapisnika o financijskom nadzoru - 130
- utvrđen manje obračunan porez na dohodak u iznosu od 156.714.552,49 kuna
- utvrđeni manje obračunani doprinosi za financiranje obveznih osiguranja u iznosu od 65.106.998,94 kuna
- broj izdanih rješenja - 59
- broj kaznenih prijava - 17
- broj optužnih prijedloga - 32
- izdano privremenih zabrana obavljanja djelatnosti - 4

Provođenjem financijskih nadzora uočene su sljedeće pojavnosti koje za posljedicu imaju izbjegavanje obračuna i plaćanja poreza na dohodak i doprinosa:

- Vlasnici i odgovorne osobe trgovačkih društava protuzakonito podižu gotov novac sa žiro računa za osobne potrebe te isplaćuju drugim osobama gotovinu bez pravne osnove i bez obračunavanja i plaćanja poreza i doprinosa.
- Vlasnici i odgovorne osobe trgovačkih društava za svoje potrebe izuzimaj razna materijalna dobra bez obračunavanja i plaćanja propisanih proračunskih prihoda.
- Nadzorom obveznika koji koriste porezne olakšice na područjima posebne državne skrbi (u smislu neplaćanja poreza na dobit ili povrata poreza na dohodak). Uvidom u Informacijski sustav Porezne uprave i u suradnji s nadležnim Policijskim upravama utvrđeno je da postoje adrese na kojima pravne i fizičke osobe lažno prijavljuju svoje sjedište, boravište i prebivalište (više njih na istoj adresi), a sve kako bi protuzakonito koristili porezne olakšice.
- Isto tako, nadzorom je utvrđeno da se neoporezive naknade, potpore, nagrade i drugi primici (dnevnice, terenski dodatak i drugo) isplaćuju na temelju nevjerodostojne dokumentacije.
- Kod nekih proračunskih obveznika zatečeni su radnici koje poslodavci nisu u propisanim rokovima prijavili nadležnim tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja („rad na crno“) što je proslijeđeno na nadležno postupanje Državnom inspektoratu.
- Na otpisana potraživanja koja se odnose na dane pozajmice i kredite fizičkim osobama, koja nisu vraćena, nisu obračunani i uplaćeni propisani proračunski prihodi.
- Isplate pomorskog dodatka osobama koje na to nemaju pravo.
- Isplata dijela plaće u gotovom novcu „na ruke“ bez obračunavanja i plaćanja pripadajućih proračunskih prihoda.

- Davanja u naravi (smještaj, prehrana) bez obračunavanja i plaćanja pripadajućih proračunskih prihoda.

Financijska policija podržava i buduće zajedničke akcije navedenih nadzornih tijela kod svih javnih oblika koji ukazuju na povrede propisa kojima je oštećen proračun Republike Hrvatske.

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

U tablici se iznose brojčani pokazatelji vezani za postupanje po "sivoj ekonomiji" u 2009. i 2010. na planu prijavljenih kaznenih djela. Isti ukazuju na značajan porast kaznenih djela u 2010. godini u odnosu na 2009. godinu, a koji se rast u prvom redu odnosi na kaznena djela Povreda prava na rad i drugih prava iz rada, Povreda prava proizvođača zvučne ili slikovne snimke, Lihvarski ugovori i dr.

Moguće razloge za spomenuti porast navedenih kaznenih djela nalazimo u pojačanoj otkrivačkoj djelatnosti tijela koja se bave navedenom problematikom, izraženijoj međusobnoj suradnji proizašloj i osnivanjem Povjerenstva VRH za suzbijanje sive ekonomije, boljoj razmjeni informacija između tih tijela, proširenjem ovlasti pojedinim inspekcijskim službama, kao i općenito podizanjem svijesti o društvenoj štetnosti sive ekonomije.

KAZNENA DJELA	BROJ DJELA		+ - %
	2009.	2010.	
Povreda prava na rad i drugih prava iz rada	67	96	+43,3
Nedozvoljena uporaba autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača	227	203	-10,6
Povreda prava proizvođača zvučne ili slikovne snimke	59	87	+47,5
Povreda prava industrijskog vlasništva i neovlaštene uporabe tuđe tvrtke	155	156	+0,6
Lihvarski ugovor	9	27	+200,0
Protupravna gradnja	106	121	+ 14,2
Protupravna eksploatacija rudnog blaga	34	35	+2,9
Utaja poreza i drugih davanja	81	53	-34,6
Nedozvoljena trgovina	262	218	-16,8
Izbjegavanje carinskog nadzora	1.267	669	-47,2
Protuzakoniti ribolov	204	166	-18,6
Protuzakoniti lov	232	174	-25,0
Pustošenje šuma	7	8	+14,3

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA

U izvještajnom razdoblju građevinski inspektori obavili su ukupno 13883 inspekcijskih pregleda, donijeli 3801 inspekcijskih rješenja i 1533 zaključaka, te izdali 50488 potvrda. Uklonjeno je 359 građevina, od čega su 338 uklonili sami izvršenici. Podnesena su 502 optužna prijedloga i 87 kaznenih prijava.

Inspektori zaštite okoliša obavili su ukupno 7250 inspekcijskih pregleda, donijeli 2015 rješenja, podnijeli 328 optužnih prijedloga, te 1 kaznenu prijavu. Izvršeno je 1916 inspekcijskih rješenja. Tijekom godine u suradnji s inspekcijskim službama nadležnim za pojedinu sastavnicu ili opterećenje okoliša proveden je planirani koordinirani inspekcijski nadzor 41 postrojenja.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

Uprava poljoprivredne i fitosanitarne inspekcije

Poljoprivredni inspektori, poljoprivredni inspektori za ekološku poljoprivrednu proizvodnju, inspektori za kakvoću hrane, stočarski i vinarski inspektori ove Uprave provode inspekcijske nadzore sukladno ovlastima prema posebnim propisima.

Navedene inspekcije Sektora inspekcija u poljoprivredi ove Uprave (89 inspektora) obavile su ukupno 14.731 inspekcijskih nadzora nad primjenom propisa iz svoje nadležnosti temeljem kojih je donijeto 2.153 rješenja, podnijeto 1.123 optužnih prijedloga i doneseno 29 prekršajnih naloga. Napominjemo, da se iskazani brojevi glede rada inspekcija ne odnose isključivo na područje sive ekonomije.

Aktivnosti poljoprivredne inspekcije u 2010. godini najvećim su se dijelom odnosile na inspekcijski nadzor korištenja potpora po zahtjevima za izravna plaćanja u biljnoj proizvodnji i stočarstvu, po zahtjevima za potporu za podizanje trajnih nasada (iz ranijih godina) te na nadzor korištenja potpore kapitalnim ulaganjima i potpore razvitku seoskog prostora.

Od ukupno nadziranih 6.047 korisnika potpora u 1.060 slučajeva utvrđene su nepravilnosti (17,53 %). Stoga je doneseno 1.060 inspekcijskih rješenja kojima je spriječena isplata i naređeno za povrat ukupno 22.743.885,93 kn (13.092.382,53 kn + 9.651.503,40 kn), što iznosi 4,09 % od ukupne vrijednosti nadziranih potpora, koja iznosi 555.971.992,16 kn.

Valja istaknuti da je tijekom 2010. godine 52 rješenja kojima je u 2010. godini naređen povrat državnih potpora postalo konačno te je primjenom odredbe članka 4. stavka 6. Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Narodne novine", broj 83/09, 153/09 i 60/10) 52 korisnika potpora izgubilo pravo na podnošenje novih zahtjeva za stjecanje prava na državnu potporu određenu ovim Zakonom na 1 godinu računajući od dana konačnosti rješenja kojim poljoprivredni inspektor naređuje korisniku povrat sredstava.

U okviru rada Stočarske inspekcije 9 stočarskih inspektora je od ukupno 1707 inspekcijskih nadzora primjene propisa u nadležnosti tijekom 2010. godine obavilo 103 nadzora klasiranja mesa na liniji klanja, sukladno Pravilniku o kakvoći goveđih trupova i polovica („Narodne novine“, broj 2/09) i tom je prilikom pregledano 348,07 tona klasiranog goveđeg i svinjskog mesa. U tim nadzorima doneseno je 8 rješenja o otklanjanju nepravilnosti te je podneseno 16 optužnih prijedloga.

Zahvaljujući dobroj suradnji sa Hrvatskom poljoprivrednom agencijom koja vrši nadzor nad klasifikatorima i redovno izvještava inspekciju o uočenim nepravilnostima u radu klasifikatora te redovitim inspekcijskim nadzorima prijavljivanja klanja i klasiranja, sukladno citiranom Pravilniku, u posljednje 4 godine neprijavljivanje klanja i klasiranja kontinuirano se smanjuje.

UPRAVA RIBARSTVA

Sektor ribarske inspekcije obavlja inspekcijske nadzore djelovanjem Odjela ribarske inspekcije na kopnu i Odjela ribarske inspekcije na moru.

Odjel ribarske inspekcije na kopnu

U 2010. godini 6 ribarskih inspektora na kopnu je kontroliralo:

- legalitet obavljanja djelatnosti u 750 subjekata,

Ribarski inspektori utvrdili su ukupno 253 povrede propisa:

- legalitet obavljanja djelatnosti,
- netočne podatke o ulovu u gospodarskom ribolovu,
- stavljanje u promet ribe i drugih vodenih organizama bez dokumentacije o porijeklu ribe, odnosno bez sljedivosti proizvoda ribarstva,
- nenamjensko korištenje sredstava prikupljenih od državnih dozvola za obavljanje športskog ribolova.

Podnijeto je 141 optužni prijedlog i donijeto 38 prekršajnih naloga, a u 47 povreda propisa, zbog nenadležnosti postupanja, predmeti su ustupljeni nadležnim inspekcijama.

Odjel ribarske inspekcije na moru obavlja inspekcijski nadzor u području obavljanja gospodarskog ribolova, malog ribolova, športskog ribolova, rekreacijskog ribolova, uzgoja riba i drugih morskih organizama, prometa ribom i drugim morskim organizmima.

Od ukupno 4514 obavljenih inspekcijskih nadzora koje je provelo 12 inspektora u 2010. godini provedene su i poduzete slijedeće aktivnosti i mjere:

Područje nadzora	Broj nadzora	Broj optužnih prijedloga i prekršajnih naloga	Vrijednost privremeno oduzete robe (kn)
Gospodarski ribolov	1196	373	23.840,00
Mali ribolov	319	18	5.350,00
Športski ribolov	526	25	0
Rekreacijski ribolov	325	12	1.000,00
Uzgoj ribe i drugih morskih organizama	180	12	0
Promet ribom i drugih morskim organizmima	1284	67	0
Iskrcaj ribe	543	22	0
Potpore u ribarstvu	16	0	0
Slatkovodni ribolov	125	0	0
UKUPNO	4514	529	30.190,00

UPRAVA ZA VETERINARSTVO

Razvoj baze podataka – Jedinstvenih registara domaćih životinja (JRDŽ), pridonio je učinkovitije praćenje prometa životinja, a samim time i kontrola trgovine životinjama.

Označavanjem, registracijom i praćenjem prometa životinja postignuto je sljedeće:

- Na godišnjoj razini broj neregistriranog prometa smanjen je u dvije godine sa 197 000 goveda godišnje u 2008. godini na 27 509 u 2010. godini;

- Nezavršene migracije goveda kao dio neregistriranog prometa smanjeno je u dvije godine sa 41 300 na godišnjoj razini u 2008. godini na 13 471 u 2010 godini;

- Broj goveda nepoznatoga porijekla i statusa (neoznačena goveda) smanjen je sa 3500 2008. godine na 43 u I. kvartalu 2011;

- Na godišnjoj razini temeljem rezultata Veterinarskog pregleda gospodarstva određivanje prioriteta nadzora nesukladnih gospodarstava po najvećem broju nesukladnosti stvarnog stanja goveda i goveda u bazi jedinstvenog registra goveda (JRG-a) pad broja nesukladnih gospodarstava sa 41 924 gospodarstava u 2009. godini, na 10 879 gospodarstava u 2010. godini;

- Uočene nepravilnosti u bazi JRG-a kontinuirano su tijekom 2010. godine dostavljane na postupanje Upravi za veterinarske inspekcije (15 do 20 gospodarstava mjesečno);

- U 2010 godini bilo je 104 311 registriranih migracija sa 1.790 327 svinja na gospodarstva i 17.627 registriranih migracija sa 666.844 svinja na klaonicu;

- u Upravi za veterinarstvo je u 2010 godini podneseno je 54 zahtjeva za registraciju trgovca životinjama, a od toga je registrirano 52 trgovca životinjama;

- U siječnju 2010 dopisom Upravi za veterinarsku inspekciju odnosno svim veterinarskim uredima i ispostavama zatražen je nadzor na svim sajmovima na kojima se održava promet životinjama vezano za posjedovanje rješenja o odobrenju od Uprave za veterinarstvo. U slučaju neposjedovanje rješenja o odobrenju veterinarska inspekcija izricala je upravnu mjeru zabrane rada dok takvi sajmovi ne udovolje propisanim uvjetima. O rezultatima navedenog nadzora Uprava za veterinarske inspekcije bila je dužna izvijestiti ovu Upravu;

- Prema izvješću Uprave za veterinarsku inspekciju odnosno veterinarskih ureda i ispostava:

- 8 sajмова posjeduje Rješenje o odobrenju;

- zatvoreno je 8 sajмова;

- 5 organizatora sajma podnijet će zahtjev za registracijom;

- 12 sajмова ne radi i neće podnijeti zahtjev za registraciju sajma.

- U Upravi za veterinarstvo u 2010. godini podnijelo je zahtjev za registraciju 12 organizatora sajma. Povjerenstvo za pregled i utvrđivanje uvjeta koje moraju udovoljavati sajmovi je u 2010 godini pregledalo 15 sajмова, a tijekom 2010 godine od strane Uprave za veterinarstvo registrirano je i odobreno 8 sajмова;

- u 2010 godini Upravi za veterinarstvo podnesen je jedan zahtjev za u registracijom sabirnog centra dok su dva sabirna centar podnijela zahtjev za zatvaranjem te su isti i zatvoreni.

UPRAVA VETERINARSKE INSPEKCIJE

Uprava za veterinarske inspekcije obavlja inspekcijski nadzor i službene kontrole u području veterinarstva, što uključuje provođenje inspekcijskih nadzora koje se provode u objektima za držanje, uzgoj i proizvodnju životinja i hrane životinjskog podrijetla.

Osim navedenog obavlja službene kontrole nad objektima za proizvodnju hrane životinjskog podrijetla, kako odobrenim, odobrenim pod posebnim uvjetima i registriranim objektima u poslovanju s hranom pod nadležnošću veterinarske inspekcije.

U 2010. godini u Upravi za veterinarske inspekcije pored 129 djelatnika zaposleno je još 59 djelatnika (lipanj i srpanj 2010) te 19 djelatnik tijekom prosinca 2010. godine, tako da sada Uprava ima 207 stalno zaposlenih veterinarskih inspektora što je približno EU standardu obzirom na broj objekata koji podliježu nadzoru veterinarske inspekcije.

Sukladno godišnjem planu aktivnosti Sektora veterinarske inspekcije za 2010. godinu te izvješćima o provedenim službenim kontrolama i poduzetim mjerama u slučaju utvrđenih nesukladnosti, dostavljamo zbrojene podatke o provedenom kako slijedi:

Vrsta posla	Zapisnika	Nadzora s nesukladnostima	Rješenja	Zapisnika o kontroli izvršenja	Kaznenih prijava	Optužnih prijedloga
Veterinarska inspekcija (općenito)	1.901	477	547	276	4	118
Nadzor veterinarskih organizacija	1.573	86	49	38	1	16
Provođenje mjera za suzbijanje bolesti u skladu s Naredbom	2.322	1.224	802	396	2	184
Suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti	2.371	1.750	1.449	971	2	51
Proizvodnja i stavljanje na tržište hrane za životinje	528	156	114	96		3
Reprodukcija domaćih životinja. Promet materijala za UO, nadzori u objektima za UO	6	1	1	1		
Proizvodnja, promet i skladištenje veterinarskih lijekova i VMP	153	38	46	25	1	2
Uzorkovanje i DPMR	825	41	27	423		4
Veterinarski pregled gospodarstva i kontrola označavanja životinja	8.947	4.309	1.800	778		385
Trgovina životinjama (sabirališta i sajmovi) otprema/doprema s gospodarstva	834	98	16	5		6
Karantenski objekti	480	164	42	129		
Čuvanje i dobrobit životinja u uzgoju i proizvodnji, postupanje s kućnim ljubimcima	785	217	153	95	1	29
Skloništa za životinje i zoološki vrtovi	93	15	9	8		1
Dobrobit životinja u prijevozu i s prijevozom povezanih postupaka	136	36	22	12		9
Zaštita životinja pri klanju i usmrćivanju	67	8	4			
Nadzori u objektima za klanje životinja i klaoničku obradu trupova zaklanih životinja	1.491	262	125	87		10
Nadzori u objektima za obradu trupova odstranjene divljači	64	11	4	1		
Nadzori u objektima za skladištenje, preradu i promet nusproizvoda životinjskog podrijetla	252	59	36	36		3
Nadzori u objektima za skladištenje i promet sirovina životinjskog podrijetla	64	14				
Nadzori u objektima za rasijecanje mesa, proizvodnju mesnih pripravaka i preradu mesa	1.016	225	151	184		11
Nadzori u objektima za sabiranje i preradu mlijeka	473	242	126	85		2
Nadzori u objektima za obradu i preradu pčelinjih proizvoda	34	2		10		
Nadzori u pakirnim centrima na peradarskim farmama, objektima za preradu jaja	134	54	37	27		3
Nadzori pri pregledu ribarskih plovila iskrcajnih mjestâ za proizvode ribarstva	21			5		
Nadzor u objektima za preradu ribarstva	341	180	196	91		2
Nadzor u ostalim objektima za proizvodnju hrane životinjskog podrijetla	144	69	16	28		3
Nadzor u objektima za uskladištenje hrane u uvjetima kontrolirane temperature	473	102	63	53		17
Nadzori pri prometu hrane životinjskog podrijetla	115	70	9			
Nadzori pri prekograničnom prometu	105	36	5	1		
UKUPNO	25.748	9.946	5.849	3.861	11	859

MINISTARSTVO KULTURE

UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE ZAŠTITE PRIRODE

Uvodno želimo napomenuti da inspekcija zaštite prirode kroz svoja temeljna postupanja i nadzore koje su propisani čl. 183. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine broj 70/05 i 139/08) indirektno provodi i aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije.

Aktivnosti kojima se indirektno utjecalo na suzbijanje sive ekonomije bile su:

- nadzor trgovine, uzgoja i držanja zaštićenih vrsta (životinje, gljive i biljke);
- u suradnji s graničnim službama (policija, carinska služba, veterinarska inspekcija, fitosanitarna inspekcija) vršen je nadzor nad izvozom ili uvozom zaštićenih biljnih ili životinjskih vrsta i njihovih derivata;
- nadzor korištenja prirodnih dobara unutar zaštićenih područja (samostalno ili u suradnji sa drugim inspekcijama i službama).

Sukladno navedenom, ukupno je provedeno 399 inspekcijskih nadzora koji su utjecali na suzbijanje sive ekonomije u promatranom razdoblju. Iz navedenih nadzora kao poduzete mjere evidentirano je 77 optužnih prijedloga, 14 prekršajnih naloga i 7 kaznenih prijava. Uspoređujući podatke sa prethodnom godinom nastavljen je kontinuitet povećanih aktivnosti.

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

Uprava za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture, uključujući i 19 konzervatorskih odjela na području RH, na temelju Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine broj 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, Ispravak NN 87/09, 88/10) između ostalih brojnih poslova i zadaća provodi i kontrolu prometa registriranim i preventivno zaštićenim kulturnim dobrima. Posebno se to odnosi na kontrolu trgovine, te izvoza i uvoza kulturnih dobara. Provođenjem Zakonom propisanih zadaća, na posredan način, Uprava utječe i na suzbijanje sive ekonomije.

Među mjerama i aktivnostima kojima se tijekom 2010.g. utjecalo na suzbijanje sive ekonomije ističemo:

- kontinuirana suradnja Uprave i njezinih teritorijalno nadležnih konzervatorskih odjela s Carinskom upravom te posebno s carinskim i policijskim službenicima na graničnim prijelazima pri vršenju nadzora nad izvozom, uvozom i transferom kulturnih dobara kao i ostalih predmeta s kulturno-povijesnom vrijednošću;
- održavanje jednodnevnog seminara za carinske djelatnike radi upoznavanja s problematikom nezakonitog prometa kulturnim dobrima i radi unapređivanja suradnje na kontroli izvoza i uvoza kulturnih dobara i umjetnina;
- suradnja s Ministarstvom unutarnjih poslova i policijskim upravama pri obavljanju provjera porijekla umjetnina i antikviteta za koje se sumnjalo da su otuđeni ili ih se pokušalo nezakonito izvesti s područja Republike Hrvatske odnosno nezakonito uvesti s područja neke druge države;
- pružanje stručne pomoći Ministarstvu unutarnjih poslova prilikom vođenja potraga za ukradenim kulturnim dobrima i umjetninama;
- nadzor nad provođenjem i poštivanjem Zakonom propisane procedure o ostvarivanju prava prvokupa u slučaju prodaje zaštićenog kulturnog dobra;
- praćenje prodaje umjetnina i antikviteta, posebno prodaje putem Interneta te obavljanje provjera kulturno-povijesne vrijednosti predmeta i legaliteta vlasništva;
- podneseno je 8 optužnih prijedloga i 6 kaznenih prijava zbog nezakonitih radnji na kulturnim dobrima

Također, Uprava je sukladno zakonskim nadležnostima obavljala i slijedeće poslove koji pridonose suzbijanju sive ekonomije:

- praćenje i kontrola izvršenih konzervatorsko-restauratorskih radova i kontrola utroška odobrenih sredstava iz Državnog proračuna za financiranje programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara (1107 programa);
- kontrola obavljanja konzervatorsko-restauratorskih i ostalih poslova temeljem Dopuštenja za rad na kulturnim dobrima prema Pravilniku o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine broj 74/03).

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI

Odjel zdravstvene inspekcije ustrojen u Službi za inspekcijske poslove Uprave za medicinske poslove prati i proučava stanja u zdravstvenoj zaštiti i poduzima mjere za kvalitetno obavljanje djelatnosti, obavlja inspekcijske, upravne i stručne poslove vezane za nadzor nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata u djelatnosti zdravstva kao i nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava koja obavljaju zdravstvenu djelatnost, zdravstvenih radnika te privatnih zdravstvenih radnika sukladno odredbi članka 171. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 150/08).

Tijekom 2010. godine obavljeno je 137 zdravstveno-inspekcijskih te je sukladno zakonskim propisima nakon provedenih nadzora donijeto 25 rješenja, od kojih 17 o uklanjanju nedostataka te 8 rješenja o zabrani rada. Podneseno je 15 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupaka.

Odjel farmaceutске inspekcije ustrojen također u Službi za inspekcijske poslove Uprave za medicinske poslove obavlja inspekcijski nadzor nad ispitivanjem, proizvodnjom, izradom, provjerom kakvoće, stavljanjem u promet te prometom lijekova, medicinskih i homeopatskih proizvoda, kliničkim ispitivanjem lijekova i medicinskih proizvoda.

Tijekom 2010 obavljeno je 110 farmaceutsko- inspekcijskih nadzora te izdano 11 rješenja i 7 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

Sanitarni inspektori Republike Hrvatske tijekom 2010. godine obavili su ukupno 210 564 nadzora od čega su donijeli 136 302 upravna predmeta. U Državni proračun Republike Hrvatske uplaćeno je u 41.297.360,00 kn upravnih pristojbi.

Temeljem utvrđenih povreda podneseno je 716 optužnih prijedloga s očekivanim iznosom od 4.730.900,00 kuna te su naplaćeno 2.902 kazne na mjestu izvršenja prekršaja u ukupnom iznosu od 3.000.400. 00 kn.

Tijekom 2010. godine također je doneseno 615 rješenja o dodjeli notifikacijskog broja, 1050 rješenja o evidenciji subjekata u poslovanju s hranom, 1047 rješenja vezano uz ionizirajuće i neionizirajuće zračenje, 1877 rješenja za uvoz opasnih kemikalija, 180 rješenja o uvozu i stavljanje na tržište kozmetike s posebnom namjenom, 14 rješenja za prijavu djelatnosti subjekta u poslovanju s kozmetičkim proizvodima, 649 rješenja za registraciju biocida, 4709 rješenja za provedbu mjera zaštite od buke, 6097 rješenja za prostor za pušenje i pušački prostor, 331 rješenja o otklanjanju različitih nedostataka, 681 uzorak monitoringa GMO i pesticida.

Na graničnim prijelazima Republike Hrvatske obavljeno je 181.894 nadzor nad zdravstvenom ispravnošću hrane, uvozom i prometom predmeta opće uporabe, te korištenjem opasnih kemikalija.

Odjel za inspekcijski nadzor ustrojen u Službi za pravne poslove, upravni nadzor i drugostupanjski postupak Uprave za socijalnu skrb provodi inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata i nadzor nad stručnim radom domova socijalne skrbi, centara za pomoć i njegu, obiteljskih domova, udruga i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju poslove socijalne skrbi i pružaju usluge skrbi izvan vlastite obitelji (djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi; tjelesno ili mentalno oštećenoj djeci i odraslim osobama; psihički bolesnim odraslim osobama: starijim i nemoćnim osobama; djeci i mladim punoljetnim osobama s poremećajima u ponašanju; djeci i odraslim osobama ovisnicima o alkoholu, drogama i drugim opojnim sredstvima; djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja), izrađuje propisana izvješća o provedenom nadzoru i poduzimanju zakonom propisanih mjera;

Tijekom 2010. godini provedeno je 19 cjelovitih upravnih nadzora nad zakonitošću rada i stručnim radom centara za socijalnu skrb, pri čemu su nađene nepravilnosti u svezi plaćanja usluga pomoći i njege u kući, te je od Uprave za financijsko poslovanje zatražena kontrola obračuna istih, što je u međuvremenu otklonjeno.

Tijekom 2010. godini provedeno je 12 inspekcijskih nadzora nad obavljanjem djelatnosti socijalne skrbi bez pravnog temelja, te je podneseno 18 optužnih prijedloga s tog osnova. Inspektori su podnijeli još 12 optužnih prijedloga iz drugih razloga odnosno ukupno 23 optužnih prijedloga. Nakon obavljenih nadzora izdana su 3 rješenja o zabrani rada domova socijalne skrbi.

MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva u svrhu pripreme novog *Plana i programa mjera Vlade Republike Hrvatske za suzbijanje sive ekonomije* dostavlja analizu i ocjenu postojećeg stanja te plan provedbe aktivnosti i mjera u područjima djelovanja kako slijedi:

- 1) Gospodarenje vodama
- 2) Obnova u ratu oštećenih ili uništenih stambenih objekata
- 3) Šumarstvo
- 4) Lovstvo
- 5) Drvena industrija

GOSPODARENJE VODAMA

Kontrola naknada za koncesije

Ovo Ministarstvo Uprava za gospodarenje vodama tijekom 2010. godine izvršila je kontrolu i prijavu obveza s osnova naknade za koncesiju za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2009. godine, za sve ugovore o koncesiji za koje je davatelj (718 ugovora o koncesiji), te je sukladno prijedlogu mjera i aktivnosti za suzbijanje sive ekonomije predložilo provođenje 28 koordiniranih financijskih i inspekcijskih nadzora Ministarstva financija, Financijske policije i Državne vodopravne inspekcije kod koncesionara za koje je utvrđeno dugovanje s osnova naknade za koncesiju ili je zatražen nadzor radi provođenja kontrole obračuna predmetne naknade. Do sada je provedeno 16 nadzora, tri su još u tijeku, a kod ostalih koncesionara nadzori će biti provedeni u skladu sa mogućnostima predstavnika Ministarstva financija, Financijske policije. Za sve koncesionare kod kojih su provedeni koordinirani financijski i inspekcijski nadzori i temeljem kojih su doneseni izvršna i pravomoćna rješenja Ministarstva financija, Financijske policije, a koji nisu podmirili obvezu s osnova naknade za koncesiju utvrđenu rečenim rješenjima, niti potpisali ugovor o nagodbi, ovo Tijelo dostavilo je podatke Ministarstvu financija, Poreznoj upravi ili Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na nadležno postupanje.

Nadalje, svi koncesionari kod kojih je temeljem kontrole godišnjih obveza s osnova naknade za koncesiju ili prema podacima Registra koncesija Ministarstva financija utvrđeno dugovanje, promptno su kontaktirani radi podmirjenja dugovanja, a u slučaju nepodmirjenja dugovanja obavijestili smo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske radi daljnjeg postupanja. Najveći dio dugovanja koncesionara odnosi se na dugovanja s osnova naknade za koncesije za zahvaćanje vode za potrebe javne vodoopskrbe (od ukupnog dugovanja u iznosu 86.207.757, 69 kuna, dugovanje s osnova naknade za koncesije za javnu vodoopskrbu iznose 74.835.913,29 kuna, za koja nisu potpisani ugovori o nagodbi jer su koncesionari utvrdili da Registar koncesija Ministarstva financija unosi podatke na način da se glavnici pribrajaju kamate na koje se dalje obračunavaju kamate, odnosno radi se obračun kamate na kamatu, što je u suprotnosti sa važećim zakonskim propisima. Obzirom da su svi koncesionari koji imaju dugovanja dostavili zahtjev za potpisivanje ugovora o nagodbi, tražeći hitnu izmjenu obračuna kamata, ovo Tijelo zatražilo je od Ministarstva financija i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske žurno iznalaženje rješenja za unos podataka prema konačnim i izvršnim rješenjima Ministarstva financija, Financijske policije u Registar koncesija Ministarstva financija, ili dostavu ovjerenog izračuna ukupnog dugovanja prema važećim zakonskim propisima, kako bi mogli sa koncesionarima potpisati ugovore o nagodbi.

Inspekcijski nadzori

Inspekcijske nadzore u 2010. godini provode 37 državna vodopravna inspektora. Prilikom provođenja nadzora na lokacijama pravnih i fizičkih osoba proveden je i nadzor izvršavanja obveza po ugovorima o koncesijama odnosno kontrola obrade i prikupljanja podataka, obračuna i plaćanja naknade za koncesiju i drugih vodnih naknada. U slučajevima utvrđenih nepravilnosti inspektori su provodili daljnji postupak prema svojoj nadležnosti.

Državna vodopravna inspekcija u 2010. godini provela je približno 25 ciljanih inspekcijskih nadzora vađenja mineralnih sirovina, te je provodila aktivnosti u skladu s Planom aktivnosti i mjera na sprečavanju nezakonitog vađenja mineralnih sirovina na područjima značajnim za vodni režim u Gradu Zagrebu i u Zagrebačkoj županiji koji je Uprava izradila u veljači 2008. godine a koji se uspješno realizira u 2009. i 2010. godine. Rezultat provedenih aktivnosti i mjera na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije je značajno smanjenje broja nezakonitih radnji odnosno vađenja mineralnih sirovina i odlaganja otpada u mjestu iskopa. Plan aktivnosti se po potrebi provodi i na područjima drugih županija, a osobito na dionicama rijeke Save, Une i Drave te u dolini rijeke Neretve.

Vodočuvari provode neposredni nadzor stanja voda i aktivnosti na vodnom dobru. U skladu sa Zakonom o vodama vodočuvari su ovlašteni legitimirati osobe, počinitelje nezakonitih radnji. Hrvatske vode protiv počinitelja podnose optužne prijedloge. Uočeno je više slučajeva vađenja manjih količina mineralnih sirovina koje počinitelji najviše koriste za vlastite potrebe. Vodočuvari su u 2010. godini provodili nadzore dionica vodotoka i vodnog dobra na kojima postoje osnovne sumnje o nezakonitom vađenju mineralnih sirovina.

Državna vodopravna inspekcija i nadalje će provoditi sve aktivnosti prema Planu aktivnosti radi suzbijanja nezakonitih radnji prilikom vađenja mineralnih sirovina i zahvaćanja voda, a osobito onih kojima se sprečavaju radnje posljedice kojih su promjene vodnog režima i onečišćenja voda.

OBNOVA U RATU OŠTEĆENIH ILI UNIŠTENIH STAMBENIH OBJEKATA

U razdoblju od 1. siječnja do 10. prosinca 2010. godine, Uprava u okviru svoje nadležnosti kontinuirano prati i nadzire nad subjektima koji su angažirani u okviru obavljanja poslova iz nadležnosti ove Uprave, i dalje poduzima odgovarajuće mjere kako bi se spriječili bilo kakvi oblici nelegalnog rada. Dosadašnjim praćenjem i nadzorom nisu uočeni bilo kakvi pojavnici sive ekonomije.

ŠUMARSTVO

Rad i djelovanje inspektora koji su uključeni u provedbu nadzora iz područja ovlasti Sektora šumarske inspekcije rezultirali su sljedećim pokazateljima za razdoblje od 1. siječnja 2010. do 10. prosinca 2010. godine:

- Obavljeno je ukupno 2336 inspekcijskih nadzora te su
- podnijeta 383 optužna prijedloga,
- 2 kaznene prijave i
- donijeto 99 rješenja.

Kako suzbijanje nelegalnog rada nije u stvarnoj nadležnosti šumarske inspekcije, o svim zapaženim nepravilnostima kroz inspekcijske nadzore, Šumarska inspekcija izvješćuje Državni inspektorat (Služba nadzora u području rada i zaštite na radu).

U navedenom periodu od 01.01. 2010. do 31.12.2010. kroz inspekcijske nadzore nije otkriven niti jedan slučaj nelegalnog rada.

LOVSTVO

Što se tiče plana mjera za suzbijanje sive ekonomije, u 2010. godini planirano je obaviti oko 1100 inspekcijskih nadzora iz nadležnosti ove Uprave, a do 30. studenoga 2010. godine obavljeno je ukupno 1263 nadzora od čega: 291 nadzor u državnim, 930 nadzora u zajedničkim lovištima te 42 nadzora nad fizičkim osobama koje nisu lovoovlaštenici.

DRVNA INDUSTRIJA

Uprava za drvnu industriju priprema prijedlog Zakona o preradi i uporabi drva i proizvoda od drva koji je u završnoj fazi izrade čije se donošenje planira do kraja 2011. godine. Zakonom se planira *ustrojavanje Drvoprerađivačke inspekcije* koja će imati zadatak nadzirati provođenje istoga, odnosno nadzirati djelovanje gospodarskih subjekata u preradi drva i proizvodnji namještaja te uporabu, distribuciju i stavljanje na tržište drva i proizvoda od drva. Zakonom se planira propisivanje obavljanja prerade i uporabe drva i proizvoda od drva isključivo od strane gospodarskih subjekata registriranih i licenciranih za iste te obavljanje poslova na područja drvne tehnologije od strane ovlaštenih inženjera drvne tehnologije.

MINISTARSTVO TURIZMA

Iako provođenje inspekcijskog nadzora nad provedbom propisa iz djelokruga Ministarstva turizma nije u nadležnosti ovog Ministarstva, kao aktivnost koja je doprinijela suzbijanju sive ekonomije, te bi ju trebalo uvrstiti u Izvješće, može se navesti donošenje zakona iz nadležnosti ovog Ministarstva - novela Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 88/2010) i Zakona o pružanju usluga u turizmu (88/2010).

Tako su navedenim propisima dana veća ovlaštenja gospodarskom inspektoratu da tijekom nadzora u slučaju izricanja zabrane pravnoj ili fizičkoj osobi daljnje pružanje usluga usmenim rješenjem u zapisniku (kada se iste pružaju bez upisa u propisani registar, odnosno upisnik, ili bez odobrenja, ili kada se pružaju bez rješenja kojim je utvrđeno da prostor, uređaji i oprema udovoljavaju propisanim uvjetima za pružanje usluga) da se takvo usmeno rješenje, koje se izvršava pečaćenjem, može izreći i bez prethodnog izjašnjavanja stranke, a u nazočnosti zatečenih sudionika. Također je u istom cilju propisan i „otkup“ kazne pečaćenja uz uvjet otklanjanje utvrđenih nedostataka i prednošenje dokaza o izvršenoj uplati iznosa od 30.000,00 kuna, a za objekte u kojima se pružaju usluge smještaja iznosa od 2.000,00 kuna za svaki objekt odnosno smještajnu jedinicu u objektu, a najviše do 100.000,00 kuna ukupno, u korist državnog proračuna.

Također, radi suzbijanja sive ekonomije u području turizma navedenim novelama Zakona je, kao novina u našem pravnom sustavu, propisana zabrana, neposredno ili neposredno ili posredno, putem javnih glasila, interneta, promidžbenim materijalima i sl. oglašavati i/ili reklamirati pružanja ugostiteljskih usluga, objekta u kojem se pružaju te usluge, odnosno pružanja usluga u turizmu, bez ispunjavanja uvjeta propisanih navedenim Zakonima za pružanje tih usluga.

OCJENA STANJA

Analizom brojčanih podataka sadržanih u priloženom izvješću, razvidno je da je otkriven i procesuiran značajan broj nezakonitosti u vezi s različitim pojavnim oblicima sive ekonomije ali i da su neki od tih pojava oblika otkriveni u manjoj mjeri no prethodnih godina. U tom kontekstu, sagledavajući ukupne rezultate, najučinkovitijim su se pokazala poboljšana i izmijenjena zakonska rješenja kojima je omogućeno poduzimanje oštrijih mjera protiv prekršitelja u svim slučajevima nelegalnog rada, ali i vrlo dobra koordinacija i suradnja svih nadzornih tijela, pri čemu je, po ocjeni Povjerenstva, u značajnoj mjeri doprinijelo realiziranje Plana kratkoročnih i dugoročnih mjera za suzbijanje sive ekonomije Vlade Republike Hrvatske od 25. studenog 2004. godine.

ZAKLJUČNI DIO

Povjerenstvo predlaže Vladi Republike Hrvatske donošenje Zaključka kojim bi se usvojilo Izvješće Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za suzbijanje sive ekonomije za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2010. godine.

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA

ANDRIJA MIKULIĆ, dipl. ing. rud.